

רב"ט בירקנפלד רודי (שלמה)

173496

בן אלזה ואנס

נולד ב- ז' שבט תרע"ב 26.1.1912

התגייס באוגוסט 1936

נפל ב- ג' אייר תש"ח 12.5.1948

בקרוב על בית קשת.

יורקנסלר רנדי (שלמה)

בן האגף האלילי נולד ביום ז' בשבט
 ה'תש"ב (26.1.1942) בברסלוי (אז
 גרמניה) לעד פּוּלְטֵקֶסֶר עממי ותלמידי
 בית דרמטיק ומגיל אויפזילבו ונריווהי
 בכל ענפי הספורט. סלחתי לו את מוצאי
 חייהו וקיללוהו כאחד שלהם. שאיפתי
 היתח לחיות חייל או שוטר, אך הוריו
 התנגדו לעד ואף הגרמנים לא היו פוּכְנִים
 לשכרו עד כדי כך. גם באגודת הספורט
 גרמניה לא תאירו לו פנים וכד הצטרף

לחברת המספרים ונתחנך בה לציונות והצטרף ל"תהלוכי". ששאשתלט
 חשיפת המצוי יצא לאנגליה ומיסס לפבוצת ההכשרה ב"הורקדורח"
 שפחולנה עם תשלום בעסקאות. אחרי נישואיו עם חברתו עלה צמח
 ארצות באוגוסט 1936 והצטרף לחברי הכשרתו שתתחילו בגשר. נמסר
 למחנה יעקב בה כנרת ומשעבר לאשדות יעקב החממה בעבודה
 בחבתניה וענה לשכלולת ומיתיהח. המשיך בספורט וביחוד בהדרכה
 בשחית והתגלה בשמירה הצליה לסכל מנימות גניבה של ערכים. עוד
 ב'1937 נכנס ליחידה הראשונה של חי"ש. סיים קורס מ"כ בתנאי
 אישונים קשים ומאז היה מטיבי הפעילים בשירות ובהדרכה בעניני
 הבטחון.

משהולו ההתקפות הערביות אחרי הכרעה עצרת אר"ם שירה
 כמ"כ בפל"ם ופעל במארכים ובספורים ואחריוך התגייס לגדוד
 והשתתף במבצעים ובקרבות. קפדן היה כלפי עצמו בדרישה
 להגברה המאמץ המוסר מעל למכסימום, וכזאת דרש גם מהניכיות.
 הן בספורט הן בהגנה, ונוכחותו והנהגתו נסכו בהם הרגשה בטחון.
 השתתף בהתקפה הראשונה על צמח. הגיע עם העזרה הראשונה
 שנשלחה מגוש הירדן לכיבוש המטטרה בגשר. השתתף בפעולה ליד
 אלזבה. ובהתקפה על ערבי אלזוביה פקד על כיתה, הוליך אותה הורה
 במינה מסדרת ומוגנת ובהגיעם לשערי בית יקשת נפגע מכדור
 הרעה בחוסי השדרה. הובא לבית החולים בעפולה ואחרי יסורים קשים
 בה כעבור שבוע, ביום ג' באייר תש"ח (12.5.1948), ונקבר בו ביום
 באשדות יעקב. השאיר אחריו שני בנים קטנים. זכרו הועלה בספר
 "הללינו" בהוצאה הקיבוץ אשדות יעקב.

חטיבת גולני

החטיבה הניתקת ממרחבת, העוזבת מאחוריה אבות ואמהות, נשים וילדים ומשקים — אינה מניחה מאחוריה חלל ריק; היא מניחה מאחוריה מסגרת צבאית, הגשענת על כוחות שתת נידים, מבוגרים יותר, אך כוחות היודעים למה הם נלחמים, כוחות שהנהגתם הצבאית אינה מקרית, אלא שחיה פושטת צורה ולובשת צורה.

רק אם תלמד סרק זה כחלכה ותחד לעומקו של הכתוב, הבן תבין סגד כמו הסיבת צ.ה.ל., וכיצד יכול היה סיקודו העליון לעמוד בשער בכל חקום, בלי לחסא לעקרון הצבאי של ריכוז תכוונות — וכיצד הצליח לחלוט בכל העצמה בנקודת הכובד.

אכן, עיבוד רב שואבים כולנו למקרא חסר הזה, למראה התקדמותו מאן, כשהחטיבות מילאינו אינן צריכות לשוב ולהתנסות בכל חקשיים וההתלבטויות שצפדה בהם החיבת גולני — כתרבה חטיבות אחרות, בראשית המלחמה, עד שנתגבשו: עידוד הוא לכולנו לראות, באיזו מידה גתרבה נשקנו, ושוב אין אנו צריכים להלחם בכלי הנשק הפסעים העלובים אשר בהם נלחמו גיבורי צמת, מגיני דגניה, לוחמי סגירה והגלברו; לראות כיצד מפקדי החטיבות אינם צריכים עוד להתחבט ולהקים יחידות וסירותים תוך כדי אימפורוביזציה ברוכה, אך לעתים נואשת.

❖

אכן, הגסיו שנרכש בדם, בצער ובמכאובים, ובזכות מאמצים אלאנושיים של אלפי אלמונים — נלמד עד תומו.

חטיבות צ.ה.ל. הסדירות למדו ושיננו לעצמן את הלקח מפעולותיה של החיבת גולני בשעת תפארתה, כשגלשה בתנועה צבאית למופת אל אילת; אך הן למדו גם את הלקח המר מספלוחיה, שכותבי הספר לא העלימו. כל החיילים יודעים עתה, שכמה מפלות היו נמנעות אילו היה צבאנו מאומן יותר, היה מסודר יותר, ואילו היו שורותיו תהלוו מבוססים יותר, כפי שהנם עתה, אף כי גם היום עדיין אינם מושלמים כל צדכם; ובה — אף בזה — חרמה החיבת גולני את תרומתה הגדולה לגיבוש תורת הלחימה של צ.ה.ל., היחדע כי המלחמה לא התואר ללא רוח לוחמת, ללא לוחמים היודעים למה הם נלחמים — אך היודעים, כמו כן, כי באם לא יפעלו בתוך מסגרת צבאית המושתתת על מיטב השכלולים של המדע בכללו ותורת המלחמה בפרט, ירבו הקרבנות וימעטו החישים. למר, הקורא, דפי גבורה אלה, ועמדת על כל משמעותן האכזרית של המסקנות הללו.

❖

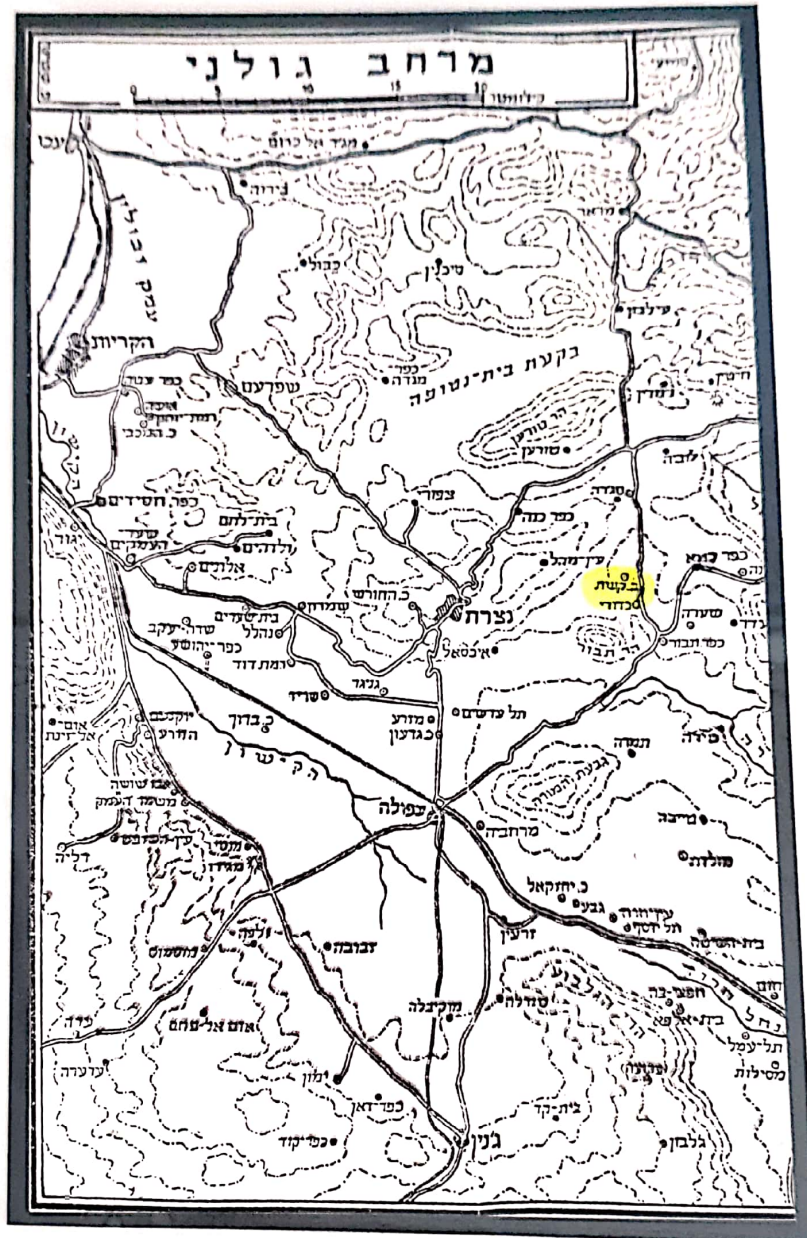
אך לא פחות מזה רבה היתה תרומתה של החטיבה הטריטוריאליית גולני — בלימוד הלקח ובגיבוש תורת הארגון של כוחות המילואים לצ.ה.ל. של היום, כל שגיאה, כל התלבטות, כל קוצר יד וכל אולטיידי, המבצבצים בדפים אלו בתיאור השלבים הראשונים של הקמת החטיבה — הובאו בחשבון ושימשו למפקדי צ.ה.ל. היום בסיס ונקודת מוצא

לארבעת המינות של כוחות המילואים, חטיבות המילואים של צה"ל, היום והדיוק, בעד
אחד, כי מאתדיות גבי, ישוב-לוחם — ומכירות, מאידך גיסא, את הכבנה הארגוני שלהן
ואת יכולתן המחירה לתגיים כמות צבאי מושלם תוך שעות ספורות, כשהן נכונות להחזה
מקצה-תארץ אל משנתו, ואלה הנמנים על חטיבות אלו ישאבו עידוד רב ולקח חובה בקראם
את הספר הזה תמוכות כי הן לא נותקו ממקורות הכוח העיקרי בעבר, וזי ניתנו להן,
כתוספת הכלים והארגון, הדרושים לשכלול כושר-מלחמתן. היסוד הריאזורי-אלי של הידיות
המילואים; חוק שירות-הבטחון, המאפשר לאמן גם בעתות שלום; ומעל לכל — גוף של
צבא-קבע סדיר על כל שירותיו, הנותן ללוחמיהן האזרחים את האפשרות להקדיש את ביטב
מדינם בימי שלום לעבודת יצירה ובנין — מבלי לפגוע עזי כך בכושרם הקרבי — כל אלה
הנם הערבות לבטחון עתידנו.

•

לך, המפקד הקורא בספר זה, יש לומר: למד את פרקי המלחמה הכותארים בו, בעל
את החיוב הרב, המתגלה בפעולות מפקדי חטיבת גולני, כמפקדים וכמנהגים סגנון, והוא
היומה שהיה מפותח בהם. למד משגיאותיהם ושגן לעצמך הכור, כי התפקיד הבעלה
התחלוצי, שהוסל עליך, מחייבך להמשיך במסורת הקצרה ורבת-ההתלהות שהביאה לשם
ישראל את עצמאותו והצריכה להבטיח את המשך קיומו את פילוי ימיה הגדול, קיבוץ
גלויות העם בארצו.

ולכם, האם השכולה הואב השכול, שבניכם לא זכו לקרוא ספר זה, אלא בדיעב
נכתב — תהיה לכם נחמה בגבורת בניכם, אשר לה הוקדשו דפי הספר. כאן בנאץ את
כאבכם, ותהי נחמתכם בעובדה, שבניכם הגיבורים הסתייכו להשיבה העקבית להחטאתיה
וקרבת-גבורתה נפוצים מן ועד אילת, מני ירדן ועד יב.

מסדרים בשנת 1948

איזור גשר ונהר נהריים - מקום
עבודתו של רודי (שלמה)

הקרב על בית קשת בו השתתף רודי (שלמה) ונפל

לפעולה זו גויסו נוסף על אנשי הגדוד, יחידות מישובי הגליל-התחתון ומשקי
עמק-הירדן ומעט גם מעמקי-ירדן, בשעות אחה"צ רוכזו האנשים בבסיסי דוציאה. הם
אורגנו במחלקות ולכל אחד חוקצח תפקידו המיוחד. מיד לאחר כך דאגו הכוננות
לעמדות התערבות, לא את כולם חלם החגור, והתחמושת לא הסיקה חלק מן האנשים לא
התאים מבחינת תגיד לפעולה מסוג זה, וביחוד ירודה היתה רמת אימוניהם.

*

ההתקפה התפתחה במהירות למעלות השחר. תוך הסתערות עזה נכבש הכפר הערבי סג'רה ע"י שתי מחלקות. טרידי כוחות
האויב נמלטו. בתנחם בכפר עשרות הרגים. הכוחות, שתקפו את שבט הובח, הצליחו אף הם להפתיע את הערבים. רבים נפגעו
בעודם על יצועם, ורבים נמלטו לעבר נצרת ודבוריה. ואלו כוחותינו לא היו נפגעים כלל.
סוחתינו, שריתקו את לוביה, פעלו מגבעותיה הצפוניות של סג'רה. חסמו במבנה
ומדרגת 3" את מורדות הכפר הגדול ומנעו את הכוחות הרבים שבו מלחוש לעזרת הערבים
הנתקפים בסג'רה.

בשעה 8.00 לערך התפתחה התקפת-נגד גדולה של האויב, שבאה מכיוון כפר-כנה
ונסרעץ נגד כוחותינו אשר החזיקו בסג'רה הערבית. האויב, שהיה עדיף בכוח האדם,
והיה לו יתרון בהזקת המשלטים המרובים בסביבה, הדף את כוחותינו מן המשלטים
לאחר קרב ממושך ואכזרי. היחידות שלנו נסוגו אל המשלטים המורחיים של הכפר ומשם
המשיכו לרהק באשם את כוחות האויב.

הכפר נהפך לשטח-הפקר הנתון באש משני הצדדים. עם לילה נסוגו כוחות האויב
והזרו לנקודת-יבוצאם ואלו יחידותינו שבו והחזיקו בשטחים שנשמטו קודם מידיהם.
סיבוי סג'רה הערבית נהפך לעובדה מוגמרת. יחידות-אויב, שניסו לצאת מלוביה בכיוון
לסג'רה נתקלו באש הזקה של מחלקת החסימה ויצאו באבידות רבות. לאחר כמה נסיגות
שנכשלו חזרו לכפר וצלפו מעמדותיהם הקיצוניות לעבר המושבה ועמדות המחלקה.

*

לא פן התפתחו הדברים בגורח הובחים. עם השגת משימת-תפשיטה: תקיפת בתי
הג'דה-ראת", ניתנו הוראות באלחוט ליחידות לסגת מן השטח, מאחר שלא היתה כל תכלית
להחזיק בשטחים אלה שאינם נוחים להתגוננות והאויב יכול היה לרכז בהם כוחות עדיפים.

למרות הקריאת החדשה, ותחומות הנסיגה, האנשים, שקצתם היו בלתי-טאמנים ובלתי-
מנושעים, פשטי בבתים לבנו בו, בלי שיוכלו מפקדיהם להשתלט עליהם במהירות
תופסיקת, כדי לחצואם בזמן.

התקפת-הנגד החלה בשעת 8.30 לערך, כוח-אויב בעוצמת של שתי פלוגות, שגרא
כאנשי צבא סדיר ומצויים במכוונות ומרגמות, טיח התקפה מצד גבעות כמריכה
השוליות על שטחי חובה, וכמריים ערבים גראו כשחם מתקדמים גם טן האנף הדרוסי,
מצד דמדוית, אש-האויב פגעה בכמה אנשים, מחם נמגעו בשטח המכוסה אש ללא סום
אשירות לחצואם, הנסיונות לחצואם גרמו לחוססת נמגעים, האויב הקף במהירות
ובשיטתיות, אשו טיח קטלנית, ומספר הנמגעים הלך ורב.

נמיגת משטח זה, תחת אש, כמות כאיבוד-לדעת, הוחלט לנסות ולהחזיק מעמד בין
מה ביקתתח עד חשכה, התקפה גברה, ואתה רבו הנמגעים, לא היתה ברירה, אלא לסגת
אנשינו נאלצו לסגת מתוך שטח גבעי, המכוסה סלעים ושיחים רבים, אל תוך שטח פתוח
החסר עמדות טבעיות וכולו גתון לאש מכל עבר, למרבה הצרה אולה התחמשת למכוונות,
תך לנשק הקל, למרגמת "3" היחידה, שהיתה ברשותנו ובשר המקור... הוצק אידית
-פרימוס", ואחד מאנשינו, שצויד במקלע, עלה בו כדי לסייע לנסיגה בעזרת אש-אוסמטיה
מן האיד.

הנסיגה היתה איטית וקשה, כשהאויב, "צולל" מלמעלה ומטיל צורות בקידות
האויב המתקדמות, מחיר יקר שילמנו בעד ההתפרקות שלאחר-הנצחית, הנבחרת האויב
התקדמו לעבר בית-יקשה, — הוא כיוון נסיגת היחידות, היה הכרח להזעיק תוספת כוח
דרבי לבלימת ההתקדמות, המחלקה, שהטרידה את לוביה, נקראה באלחוט לבוא לעזרה,
במכוונה ובמרגמה שהיו ברשותם בלמו את התקדמות האויב, ה"פרימוס" הופיע שוב הסתיל
את פצצותיו על ריכוזי האויב, עם ערב עזבו כוחות האויב את השטח בהשאירם בנבילות
הזבחים משמרות קדמיים בלבד, מפי מודיע מהימן גודע לנו כעבור זמן, שבתי החוליס
המבזרים מלאו פצועים רבים מאנשי חובה, שרידי הזבחים עזבו את מקומם, והשטח
בשאר ריק, אף מיחידות קטנות שהחזיקו בו לשם הצפייה.

סיכמו את הפעולה ומצאו, כי המטרה הושגה באבידות לא מוצדקות, שבאו מחמת
נביכותה של רמת-האימון והמשמעת הלקויה, היה זה לקח יקר, שלמדנו ממנו הרבה,
בימים ההם לא שיערנו מה גורלי היה מבצע זה לגבי הגליל-התחתון ועמק-הקדדן, עם
הפלישה ב"15 במאי.

